Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП өлөһүөк оройуонуҥаабы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаабы советын органа

ОРГАН ОЛЕНЕКСКОГО РАЙКОМА КПСС И РАЙОННОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Тахсара 6-с сыла

№ 94 (550)

Сэтинньи 24 күнэ 1959 сыл.

ОПТУОРУННЬУК

Сыаната 10 харчы

Биһиги, советскай дьон, бииргэ эрэ—ессе ордук үчүгэйдик, баайдык-дуоллук, культурнайдык олорорго баҕарабыт. Биһиги бэйэбит күүстэрбитигэр, бэйэбит кыахтарбытыгар эрэнэбит. Коммунизмы киэҥ далааһыннаахтык тутууга партия XXI съезһэ туруорбут соруктара ситиһиилээхтих олоххо киллэриллэллэр.

Н. С. Хрущев.

Профсоюзнай тэрилтэлэр отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтара

Профсоюзтарга салайар органнар боломуочуйаларын болдьохторо туолбутунан сибээстээн отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтара саҕаланнылар. Отчуоттуур-быыбардыыр профсоюзнай мунньахтар предприятиеларга, учреждениеларга уонна үөрэх заведениеларыгар бу дьыл бүтүөр диэри ыытыллыахтара. Бу мунньахтар ССКП XXI съезһинэн уонна ССКП КК бэс ыйынаабы Пленумунан туруоруллубут, коммунистическай тутуу соруктарын ситиһиилээхтик олоххо киллэрэр иһин норуот бүтүннүүтүн охсуһуутун ыыһыытыгар-майгытыгар ыытыллаллар.

Кэнники сылларга профсоюзтар оруоллара дойду хаһаайыстыбаннай уонна культурнай олоҕор биллэрдик үрдээтэ. Кинилэр производство, үлэ, олох-дьаһах уонна советскай дьоннору иитии боппуруостарын быһаарыыга актыыбынайдык кыттар буоллулар.

Биһиги оройуоммутугар 1958 сыл ахсыннары 15 күнүттэн 1959 сыл тохсунньу 15 күнүгэр диэри профсоюзнай месячник ыытыллыбыта. Профсоюзнай үлэни билиҥҥи көрдөбүл таһымыгар тиэрдэ тэриллэргэ сорук туруоруллан профсоюзнай актыып семинара тэриллэн үлэлээбитэ. Ити үчүгэй саҕалааһыннар этилэр. Ол гынан баран кэнникинэн профсоюзнай үлэ уота-төлөнө уостан дьаалатынан тэриллэр. Профсоюз райкомнара, месткомнара оройуон иннигэр турар соруктарга үлэһиттэри түмэргэ мөлтөхтүк үлэлиллэр, эбэһээтэлистибэлэри толоруурга социалистическай куоталаһыны тэнитиини киэҥник көҕүлээбэттэр, үлэ дьиссиплиинэтин бөҕөргөтүүгэ туһаайыллыбыт үлэни ыыпаттар. Төттөрүтүн, потребительскай кооперация үлэһиттэрин профсоюһун месткома үлэ дьиссиплиинэтин кэһиилэр түбэлтэлэрин кытта эйэлэһэр. Ол түмүгэр иистэнэр сыах сэбиэдиссэйэ Петухова итириктээн үлэҕэ тахсыбат. Бу сыах былаанын толорбот.

Государственнай тэрилтэлэр үлэһиттэрин профсоюһун райкома үлэһиттэр олохторун дьаһахтарын боппуруоһунан аҕыйахтык дьарыктанар. Ити курдук культура, эмп уонна сибээс үлэһиттэрин профсоюзтара даҕаны үлэһиттэр үлэлиилэригэр, олороллоругар көмөлөх үсүлүөбүһалары ситэтэ суохтук тэрийэллэр. Профсоюзнай мунньахтары, коллективтар производственнай мунньахтарын бириэмэтигэр оҥорон испэттэр.

Профсоюзнай үлэни киэҥ актыыпка тирэҕирэн ыытыллыбат. Үгүс түбэлтэлэргэ профсоюз үлэтэ чилиэнискэй үсүнүос хомуурунан эрэ мунурданыллар. Ол эрээри чилиэнискэй үсүнүос да бириэмэтигэр хомуллар буолбатах. Холобур, культура үлэһиттэрин райкома, кини профсоюзнай тэрийээччиларэ чилиэнискэй үсүнүоһу хомуйбаттар.

Биһиги оройуон профсоюзтарын отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтарын үрдүк таһымнаахтык ыытарга сорук турар. Ити мунньахтарга профсоюзнай үлэни түпсараргa критиканы уонна бэйэни критикаланыыны дьыалабыайдык тэнитиэххэ наада, итэҕэстэри туоратар суоллары ыйан биэриэххэ.

Отчуоттуур - быыбардыыр мунньахтары үрдүк таһымнаахтык ыытарга партийнай тэрилтэлэр көмөлөрө эрэйиллэр уонна профсоюһу кытта ыкса сибээстэһэн үлэлиир быһаччы эбээһинэстэрэ.

—☆—

Улуу Октябрьскай социалистическай революция 42 сыла туолуутун туһунан табаарыс А.Б. АРИСТОВ дакылаатын брошюранан таһаарыы

Политическай литература государственнай издательство 1959 сыл сэтинньи 6 күнүгэр Москва Советын үөрүүлээх мунньаҕар табаарыс А.Б. Аристов «Улуу Октябрьскай Социалистическай революция 42 сыла туолуутун туһунан» дакылаатын брошюранан бэчээттээн таһаарда.

Брошюра маассабай тиражынан таһаарылынна.

(ССТА).

Партийнай тэрилтэлэр отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтара

Производствоҕа коммунистар оруолларын үрдэтиэххэ

Сэтинньи 18 күнүгэр «Коммунизм» колхозтааҕы партийнай тэрилтэ отчуоттуур-быыбардыыр мунньаҕа буолла. Партийнай тэрилтэбиир сыллаах үлэтин туһунан отчуотунай дакылааты партийнай тэрилтэ секретара таб **Семенов С.Н.** оҥордо. Дакылаат сүнньүнэн кэпсэтиһии киэҥник тэнийдэ, кэпсэтиигэ 13 коммунист тыл эттэ.

Дакылаатчык уонна кэпсэтиигэ тыл эппит коммунистар семилетка маҥнайгы эппиэттээх сылын государственнай сорудахтарын, хаһаайыстыбаннай былааннары бары өттүнэн толоруурга колхозтаахтары көҕүлээн социалистическай эбэһээтэлистибэлэри толорорго, нэһилиэнньэ ортотугар иитэр-өйдөтөр үлэни ыытыыга киэҥник тохтоотулар.

Партийнай тэрилтэ колхоз бырабылыанньатын үлэтин хонтуруоллуур быраабын туһунан үлэ салааларыгар кадры сүүмэрдээн туруоруурга, үлэни тэриммитэ билдэрдик туспарылынна. Быйыл сайын нэһилиэнньэ олоҕун-дьаһаҕын туспарыыга, саҥа дьиэлэринэн хаччыйыыга үлэ үчүгэйдик барда.

Партийнай тэрилтэ үлэтигэр кэккэ итэҕэстэргэ, колхоз иһинэн сорох боппуруостар өссө да ситэ быһаарылларыктэригэр коммунистар киэҥник тохтоотулар. Үлэ сүүрүн салааларыгар кадрдары сүүмэрдээһиҥҥэ сорох үлэһиттэр дьоҕурдарын ситэ учуотлаппакка туруоруллубуттар. Ол курдук коммунист Тимофеев Н.М. таба биригээдэтин салайар дьоҕура суоҕуттан, бастыгы кытта сүбэлэһэн сөптөөхтүк тэрийбэт тэнэн үлэ дьиссиплиинэтин кэһии түбэлтэлэрэ таһаарылларалар. Ол түмүгэр колхоз үрүүнэн саамай хаалыылаах биригээдэнэн буолла. 10 ыйааҕы түмүгүнэн 80 таба сүтүктэннэ.

Партийнай тэрилтэ өттүттэн сөптөөх хонтуруол, практическай көмө суоҕуттан, бэйэтэлистибэ туолуутугар үлэһиттэри толору гүмүллүбэтэҕиттэн сорох үлэ салааларыгар үлэ түмүгэ намыһах. Колхоз харчынан лохуотун үрдэтэр сырымахтаах хара саһылы иитиигэ эбэһээтэлистибэ ырааҕынан толоруллубата. Нэһилиэнньэни этинэн хааччыйыыга сүрүн источниктынан буолар кыыл, балык бултааһыгар үлэлээһин мөлтөҕүттэн ыытыллыбат туолбатылар. Ыраах сүөһүттэн ылыллар продукциятыгар быстар намыһах.

Ылыллыбыт эбэһээтэлистибэлэр тохтуулара партийнай-тэрийэр үлэ ситэтэ суоҕуттан таҕыста диэн коммунистар быһаардылар. Ол курдук эбэһээтэлистибэлэр туолан иһиилэрин, тутуу үлэтин, балык бултааһынын, техниканы туһаныы туһунан боппуруостар биир да партийнай уопсай уонна бюро мунньахтарыгар дьүүллэһиллибэтэхтэр.

Партийнай тэрилтэ бюротун үлэтигэр политическай-иитии үлэ итэҕэстэригэр дьыалабыай критикалар туһаайылыннылар. Партийнай тэрилтэ бюрота лекторскай бөлөх чилиэннэрин үлэтин мөлтөхтүк салайарын, лекторскай бөлөх чилиэннэрэ нэһилиэнньэ ортотугар биир да лекцияны аахпатах түбэлтэлэрэ баалларыгар кэпсэтиилэр буоллулар. Холобур, тт. Николаев В.С., Приллов П.Х., Прокопьев П.Х. сытыы критикаҕа тардылыннылар.

Комсомолга партийнай салалтаны тупсарыыга үлэ билиҥҥи көрдөбүлгэ ситэ эппиэттээбэт гына туруоруллубут. Комсомольскай тэрилтэ үлэтигэр быһаччы практическай көмө суоҕуттан ыччаттар производствоҕа оруоллара өссө да намыһаҕа, үлэ дьиссиплиинэтин, общественнай бэрэдэги кэһиэччиларэ общественность дьүүлүгэр туруоруу суоҕа партийнай тэрилтэ бюротун үлэтигэр баар бөдөҥ итэҕэс быһыытынан сэмэлэннэ.

Үлэҕэ коммунистическайдыы сыһыаннаһыы үтүө холобурун көрдөрбүт Валентина Гаганова, Николай Докторов бачыымнарын колхозтаахтарга өйдөтүү үлэ өссө да ситэтэ суоҕуттан хаалыылаах биригээдэлэр бастыҥнар кэккэлэригэр тахсыылара, онон үлэ оҥорумтуотун биллэрдик үрдэтии соруктара толоруллубаттар.

Колхоз үлэтин сорох көрүҥнэригэр үлэ намыһах көрдөрүүлэрэ баар буолбуттара партийнай-тэрийэр үлэ производственнай учааскаларга өссө да боччумнаахтык ыытыллыбатын туоһулуулар.

Кэпсэтиигэ тыл эппит коммунистар партийнай тэрилтэ саҥа талыллар бюрота нэһилиэнньэ ортотугар политическай-иитэр үлэни тосту тупсарыы, коммунистар производствоҕа оруолларын үрдэтэрин, критикаҕа тардыллыбыт бөдөҥ итэҕэстэри туоратарын наадалааҕынан аахтылар.

Коммунистар партийнай тэрилтэ биир сыллаах үлэтин ортонон аахтылар уонна партийнай үлэни тупсарарга туһаайыллыбыт уураахы ылыннылар.

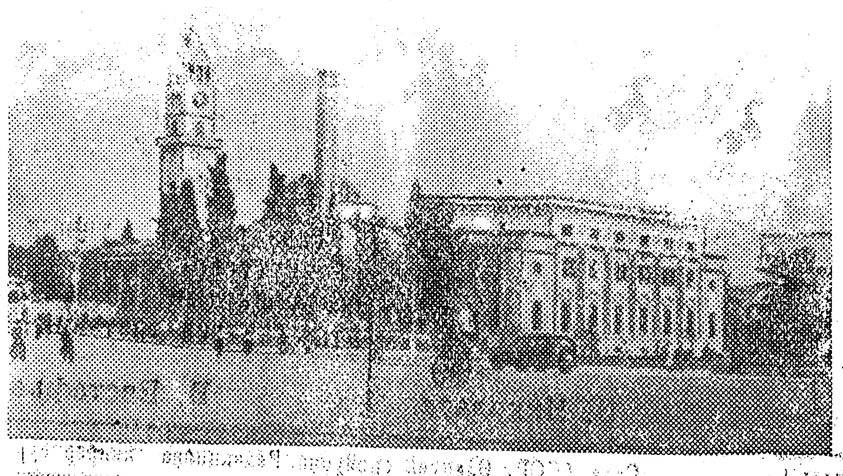

Албания Народнай Республиката. Тиранаҕа Скандербег площада.

Н. Филатов фотота.

ССТА фотохрониката.

1960 сылга Өлөнүөк оройуонунааҕы комсомольскай тэрилтэ социалистическай ЭБЭҺЭЭТЭЛИСТИБЭТЭ

Биһиги Өлөнүөк оройуонун комсомолецтара семилетка иккис сылын болдьоҕун иннинэ толорор иһин Эдьигээн оройуонун комсомолецтарын уонна ыччаттарын социалистическай куоталаһыыга ыҥырабыт итиэннэ бэйэбитигэр маннык социалистическай эбэһээтэлистибэни ылынабыт:

Таба иитиитигэр

Хас сүүстүү ийэ табаттан 83 тугуту ыларга, улахан таба 98 бырыһыанын тыыннаахтыы иитэргэ. Ыччат-комсомольскай биригээдэтин ахсаанын 7 диэри тиэрдэргэ уонна 20 ыччаты зооветеринарнай курстарга үөрэтэри ситиһэргэ.

Сүөһү иитиитигэр

Ынах сүөһү иитиитин шефствоҕа ыларга. Хас биирдии фермаҕа жнай ынахтан 900 литр үүтү ыан ыларга. Сүөһү аһылыгар 50 тонна оту соҕотуопкалыырга. Ыччаттартан 10 ыччаты колхозтарга ыытарга.

Түүлээх булдугар

1960—1961 сс. түүлээх булдун сезонугар 50 ыччаты, ити иһиттэн 15 ученик булчуттары түүлээх булдугар таһаарарга. Сезоннааҕы былааны ортотунан биир оулчут 110 бырыһыан толорорун ситиһэргэ.

Кыылы клеткаҕа иитиигэ

Биир ийэ саһылтан 3 оҕону, биир ийэ кырсаттан 5 оҕону ыларга. Сир отонун 1000 кг., күөх луугу 1200 кг. хомуйарга. Кыыл тириитин хаачыстыбатын үрдэтэргэ.

Норуот үөрэҕириитигэр

Пионерскай лааҕырдарга 70 оҕо сыныьанарын ситиһэргэ, 30 киһилээх туристическай походу тэрийэргэ. Своднай дружинаҕа 25 киһини, производственнай биригээдэлэргэ 100 киһини хабарга. Үөрэҕэ суох уонна кыра үөрэхтээх 30 киһини үөрэтэргэ, культармеецтарынан ыччаттартан 10 киһини аныырга.

Доруобуйа харыстабылыгар

Трахоманы эмтээһиҥнэ комсомолецтартан уонна ыччаттартан активистарынан 60 киһини биэрэргэ. Трахоманан ыалдьааччылары барыларын учуоттан уһулары ситиһэргэ, нэһилиэнньэ ортотугар ситимин быспакка профилактическай үлэни ыытарга. Тутууга ыччат 5 звенотун тэрийэргэ.

Спортивнай үлэлэргэ

Разрядтаах спортсменнары 50 киһини бэлэмнииргэ. ГТО нуорматын 300, БГТО нуорматын 100 киһи туттараллары ситиһэргэ, 20 инструктордары уонна судьуйалары бэлэмнииргэ. 3 спортивнай площадканы тутарга уонна «Урожай» добровольнай спортивнай общество чилиэннэрин ахсаанын 350 киһиэхэ тириэрдэргэ.

* * *

Комсомольскай мунньуугуга 150.000 солкуобайы киллэрэргэ.

(Эбэһээтэлистибэ XIII оройуоннааҕы комсомольскай конференция делегаттарынан уонна ыҥырыылаахтарынан биир санаанан ылылынна).

—⊙—

Эбэһээтэлистибэ туолуутун бэрэбиэркэлиибит

Бырабылыанньа мунньаҕар

«Коммунизм» колхоз ылыммыт эбэһээтэлистибэтин туолуутун 10 ыйдаах туругун колхоз бырабылыанньатын мунньаҕар дьүүллэстилэр. Эбэһээтэлистибэ туолуутугар бириидии үлэ салаалара кэпсиник ырытылынна.

Бырабылыанньа мунньаҕа эбэһээтэлистибэ сорох үлэ салааларыгар туолбутун, ити үлэ салааларыгар тэрээһин үчүгэйдик олохтоммутуттан ситиһиилэр баалларын бэлиэтээтэ. Ол курдук кырса иитиитигэр биир ийэттэн ортотунан 5,72 оҕо ылылынна, тутуу былаана 110 бырыһыан туолла, таба иитиитигэр аастыт сыллардааҕар балайда үчүгэй ситиһиилэр бааллар. Матвеев Х. И., Константинов С.С., Константинов В.С. ылыммыт эбэһээтэлистибэлэрин толорон иһэллэр.

Маны таһынан эбэһээтэлистибэ туолан иһиитигэр итэҕэстэр баалларыгар киэҥ кэпсэтии буолла. Ынах сүөһү кыстыгын бэлэмнээһинин, бакык бултаахынын курдук боппуруостары колхоз бырабылыанньата кэмигэр дьүүллээн, дьаһал ылан испэтэх. Ол түмүгэр ынахтан үүтү ылыы былаана туолбат кутталланна. Үлэ бу салаатыгар бастыҥнар опыттара тарҕатыллыбаттар.

Хас биирдии ийэ саһылтан 3,3 оҕо ылыллыахтааҕын оннугар иккиттэн эрэ ордук ылылынна. Клеткаҕа кыылы иитиигэ таба этиттэн ас элбэхтик тутуллубут. Быйыл балык бултаахына ситэ тэриллибэтэҕин түмүгэр таба сиэри таһынан өлөрүлүннэ. Кыыллар тириилэрэ ааспыт сылга хаачыстыба өттүнэн мөлтөҕүн түмүгэр дохуот аҕыйаабытын ыйдылар. Өлөрүллэр кыыллар тириилэрэ хаачыстыба өттүнэн туһаайыллыбыт ууруох ылылынна.

Итини таһынан быйыл таба уойуута мөлтөҕүн түмүгэр соҕотуопкаҕа көтөх табалар туттарыллыылара ахтылынна. Таба иитэр ферма үрдүнэн 270-ча таба сүтүө. Ити табалары көрдөөһүҥнэ үлэ билиҥнэ дылы саҕалана илик. Ааспыт сыллааҕы сүтүк табалар көстүүлэрэ аҕыйах. Кэпсэтиигэ тыл эппит табаарыстар табаны көрдүүргэ дьаһалы суһаллык ылары, буруйдаахтартан төлөтөргө дьаһал наадалааҕын бэлиэтээтилэр.

Эбэһээтэлистибэ туолбат кутталга киирбит сорох өрүттэрин толорорго баар кыаҕы түмэргэ, кэккэ дьаһаллары ыларга, онон ылыммыт соругу толорорго туһаайыллыбыт ууруох ылылынна.

В. Николаев.

Биэс сүүйүү түбэстэ

Сберегательнай кассалар нэһилиэнньэттэн араас көрүҥнээх кылааттары туталлар. Сүүйүүлээх кылаакка сылга икки төгүл—муус устарга, алтынньыга таһаарыллар тиражтарга сүүйүү төлөнөр.

Сүүйүү суумата кылаат кээмэйиттэн, кассаҕа уурдарыы уһунуттан тутулуктаах.

Сүүйүүлээх кылаат 34-с тираһа алтынньы 3 күнүгэр таҕыста. Биһиги сберкассабытыгар баар кылааттартан 5 счетка сүүйүү түбэстэ. Сүүйүүлэргэ 100-600 солкуобайга диэри суумалар ааҕылыннылар.

Табаарыстар, ордорунар харчыгытын сүүйүүлээх кылаатка уурдарыҥ.

В. Семенова.

—оОо—

Саҥа тираж оонньонор

Сэтинньи 30 күнүгэр 3 бырыһыаннаах сүүйүүлээх ис государственнай заем 72-с тираһа тахсар.

Табаарыстар, тираж оонньонуутугар кыттыҥ, заем облигациятын сберкассаттан атылаһарга тиэтэйиҥ!

В. Евстафьева.

Ахтан, санаан ааһабын

Тыаллаах, ыраас күннэрбэр,
Таба маныыр түүннэрбэр
Таптыыр күүндү доҕорбун,
Сүөгэй сөрүүн түһүүтүн
Санаан, ахтан ааһабын.

Күлбүт, үөрбүт хараҕын
Көрөн күүскэ таптыырбын,
Куударалаах баттаҕын
Куруук тарыыр буоларбын
Ахтан, санаан ааһабын.

Көнө-көрсүө майгыта
Күндү эбээт саныахпар,
Ыраас, сырдык суобаһа
Ыйдыҥалыы сандаарар
Ыраах, ыраах ыҥырар.

В. Тимофеева.

—☆—

Страховка бэйэ баҕатынан

Госстрах инспекциятынан маҥнайгы уонна иккис группалаах инвалидтартан уратыы, 16 сааһыттан 70 сааһыгар диэри саастаах дьон, 20 тыһыынча суумаҕа диэри биирдэн биэс сылга диэри страховкаланыахтарын сөп. Страховканы сурумму суумаҕа өлүү эрэ түбэлтэтигэр төлөнөр диэн өйдөнүллүө суохтаах. Страховка оҕолго, атыннык эттэххэ тимир суолга, автомашинаҕа о.д.а. оҕоллонуу, итии ууга буһуу, үлүйүү түбэлтэлэригэр үлэлиир дьоҕурун сүтэрбит буоллаҕына врач справкатыгар олоҕуран бырыһыан быһыытынан төлөнөр.

Дьиэ мала төһө баҕарар суумаҕа страховкаланар. Дьиэ маллара: сиэркилэ, ковер, пистэнэр массыына, таҥнар таҥас о.д.а. биир сылтан 5 сылга диэри болдьоохо биирдэ страховкаланыахтарын сөп. Страховка дьиэ мала ууга барыытын, баһаар буолуутун түбэлтэтигэр төлөнөр. Дьиэ малын страховкалыырга суруттараччылар страховой агеннары дьиэлэригэр ыҥыран страховкалатыахтарын сөп.

А. Когасова,
госстрах оройуоннааҕы инспекциятын ыстаарсай бухгалтера.

—оОо—

Суһал дьаһалы күүтүллэр

Анабартан, Эдьигээнтэн биһиэхэ күннэтэ таһаҕас кэлэ турар. Кэлбит таһаҕаны райпо салайааччылара бүтүннүү сүтүгэ суох, ыраастык харайан испэттэр Көрөн, бэрэбиэркэлээн туппакка эрэ ыскылаакка тиэйэн киллэрэн иһэллэр.

Туох да хонтуруола суох таһаҕаны ылыы түмүгэр араас сүтүктэр, алдьаныылар, ыһыллыылар тахсыахтарын сөп. Куруусчуктар тааралары олус алдьаталлар, кыайан хараллыбатах таһаҕастары ыттар тэпсэллэр.

Онон кэлбит бородуукталары алдьаннакка, сүтүгэ суох, ыраастык туһанары олохтуур суһал дьаһалы ылларын райпо бырабылыанньатыттан күүтүллэр.

Г. Бурнашев.

—⊙—

Эн, маны билэҕин дуо?

...Сир Күнү тула сөкүүндэҕэ 30 километрдаах түргэнинэн айанныыр.

...Сиртэн Күн ырааҕа 150 мөлүйүөн километр.

.. Сатыы киһи Күҥнэ диэри 3400 сыл айаннаан тиийиэн сөп.

.. Түргэн поезд бу ырааҕы 200 сыл айаннаан тиийэр.

... Билиҥҥи реактивнай самолет Күҥнэ диэри 17 сыл көтөн тиийиэн сөп.

... Күн Сирдээҕэр 1 мөлүйүөн 300 тыһыынча төгүл улахан.

Редактор И. И. БУДИЩЕВ.

Биллэрии

1960 сыл тохсунньу 1 күнүттэн Бүлүү куоратыгар продавецтар оскуолалара аһыллар. Оскуолаҕа ылыллыбыттарга 400 солк. стипендия бэриллэр, квартиранан хаачыллар.

Райпо ити оскуолаҕа икки киһини ыытар, онон ким барыан баҕарааччы ахсыннны 10 күнүгэр диэри райпо бырабылыанньатыгар кэлэн кэпсэтиэн сөп.

Райпо бырабылыанньата.

РЕДАКЦИЯ АДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспаанньаны, ааты, аҕа аатын, толору суруллуохтаах.

Заказ № 550 Оленекская районная типография. Тираж. 400